

Õiguskantsleri Kantselei

Gert Villard
Rapla vallavalitsus
rapla@rapla.ee

Teie nr

Meie 03.05.2024 nr 7-5/230629/2402572

Vaopere küla veeprobleem

Austatud vallavanem

Olete mõnda aega tegelenud Vaopere küla joogiveeprobleemi lahendamisega. Käesolevaks ajaks on välja selgitatud asjaolud ning nüüd olekski vaja teada, kas ja mida on vald olemasolevast teabest lähtudes otsustanud ja ette võtnud Vaopere joogiveeprobleemi lahendamiseks.

Teie tellitud kaevuvee kvaliteedi seirest lähtudes leidis Keskkonnaamet, et peamiseks probleemiks on Colilaadsed bakterid ja mõningates kaevudes ka *Escherichia coli* ja soole enterokokid. Seetõttu märkis Keskkonnaamet, et tuleks üle vaadata kõikide kaevude seisukord ja selgitada välja, kas need vastavad [keskkonnaministri 17.07.2015 määruse nr 43](#) §-s 9 ja §-s 14 kehtestatud puurkaevu ja salvkaevu konstruktsiooni nõuetele. Lisaks tuleb üle vaadata kas on tagatud salv- ja puurkaevu hooldusala (10 m) nõuded.

- 1) Kas Vaopere küla kaevude seisukord vastab viidatud keskkonnaministri määruse nõuetele?
- 2) Kas kaevude hooldusala nõuded on täidetud?
- 3) Kui ei vasta, siis mida kavatseb vald ette võtta ja millise aja jooksul, et kaevud ja nende hooldusalad vastaksid kehtestatud nõuetele?

Keskkonnaamet osundas veel: kaevu asukoht peab olema võimalikest reostusallikatest (käimlad, prügikastid, väetise- ja sõnnikuhoidlad, õlimahutid, kanaliseerimata saunad jne) võimalikult kaugel ja põhjaveevoolu suunas (pinnalähedane veekiht järgib maapinna kallakut) ülesvoolu. Kõige rohkem on maapinnalt tuleneva reostuse ohus just madalad kaevud, mis avavad pealmisi veekihte. Kaevu manteltoru põhikolonn ulatuks vähemalt 30 cm üle maapinna või ehitise põranda ja maapinnalt või põrandalt pärineva vee sissevool puurkaevu või -auku oleks välistatud. See hoiab ära võimaluse, et näiteks suurel sajuperioodi ajal maapinnale kogunev vesi voolaks otse kaevu ja reostaks põhjavett.

- 4) Kas Vaopere küla kaevude osas on eelnevas lõigus nimetatud Keskkonnaameti juhtnõore järgitud?
- 5) Kui ei ole, siis mida kavatseb vald ette võtta ja millise aja jooksul, et kaevud vastaksid nendele juhtnõoredele?

Olete vastuses õiguskantsleri päringule nentunud, et „vallavalitsus on korduvalt juhtinud Vaopere küla kinnistuomanike tähelepanu sellele, et neile kuuluvad kinnistud asuvad nõrgalt kaitstud põhjavee alal, mis tähendab, et immutussüsteemid ilma bioloogiliselt reovett puhastamata ei ole selles piirkonnas lubatud. Oleme palunud Vaopere küla kinnistuomanikel hiljemalt 2024

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

jaanuarikuu lõpuks esitada vallavalitsusele täpsed andmed nende kinnistutel olevate kaevude ja reoveerajatiste kohta.“ Valla korraldatud paikvaatlustest selgus, et neljateistkümnest kontrollitavast kinnistust oli ainult ühel kinnistul kõik vaatlusel nähtavad veega seotud rajatised ehtisregistrisse kantud. Kahel kontrollitaval kinnistul olid ehtisregistrisse kantud kaevud, kuid andmed reovee kogumisrajatisete kohta puudusid.

06.03.2024 korraldas Keskkonnaamet Vaopere küla probleemide arutamiseks ümarlaua. Ümarlaua kokkuvõttest nähtub järgmine teave, mis on sarnane ka valla tuvastatule – „Kaardistades Vaopere külas asuvad kaevud ja reoveekäitlussüsteemid, saame ülevaate, et kõik reoveekäitlussüsteemid asuvad 60 meetri raadiuses veekaitsealal, kus imbväljakud, sõnnikuaunad ja muud sarnased rajatised ei ole lubatud. Tulles tagasi eelpool mainitud külas asuvate reoveesüsteemide juurde siis saame järeldada, et 14-st olemasolevast süsteemist on 12 kas imbsüsteem või puudub vajalik dokumentatsioon, et hinnata mahuti seisukorda ja lekkekindlust ja seega on ka oht avatud põhjaveehaardele.“

- 6) Kas mõnes majapidamises kasutatakse jätkuvalt immutussüsteeme, mis ohustavad põhjavett?
- 7) Kui kasutatakse, siis mida kavatseb vald ette võtta ja millise aja jooksul, et reoveekäitlus vastaks kõigile keskkonnakaitsenõuetele?
- 8) Kui olete veendunud, et kõik küla rajatised vastavad nõuetele, siis millest lähtudes see veendumus on kujunenud?
- 9) Kas praeguseks ajaks on vallavalitsusel olemas täpsed andmed kõigi Vaopere küla kaevude ja reoveerajatiste kohta?
- 10) Kui ei ole, siis mida kavatseb vald ette võtta ja millise aja jooksul, et see teave hankida?
- 11) Kas vald on kontrollinud üle registrisse esitatavate andmete vastavuse tegelikkusele?
- 12) Kui ei ole, siis miks seda tehtud ei ole ja millise aja jooksul seda tehakse?

Märkisite oma 05.02.2024 nr 5-1/2023/4416-3 kirjas, et „Kindlasti vajaksid kinnistutel olevad reoveemahutid väljavahetamist ja kaasajastamist.“

- 13) Kas vallal on ülevaade, millised reoveemahutid vajavad väljavahetamist ja kaasajastamist?
- 14) Kuidas vald omalt poolt aitab kaasa või survestab omanikke reoveemahutite väljavahetamisel/kaasajastamisel?

Selgitasite, et reovee äraveo kinnituseks on Vaopere küla kinnistuomanikelt kolmel korral küsitud äravedu tõendavaid arveid, mida kinnistuomanikud on vallavalitsuse nõudmisel esitanud. Esitatud arvetelt on võimalik tuvastada, et kinnistutelt äraveetav reovesi on viidud nõuetekohastesse purglatesse.

- 15) Kas vallavalitsus on tuvastanud kasutatavate mahutite lekkekindluse?
- 16) Kui ei ole, siis kas on kavas seda teha?
- 17) Kui ei ole kavas lekkekindlust kontrollida, siis kuidas on tagatud veeseaduse § 124 nõuded, mille järgi peab kogumismahuti olema lekkekindel?
- 18) Kas purgitud reovee kogused on eluliselt usutavad arvestades veo sagedust ja elanike hulka?

Ühtlasi tuletan meelde vajadust viia Rapla valla reovee kohtkäitluse eeskiri kooskõlla seadustega. Õiguskantsler tõi oma 13.10.2023 kirjas nr 6-11/231378/2305270 „[Rapla valla reovee kohtkäitluse nõuded](#)“ esile mitmeid puuduseid Rapla valla kehtestatud reovee kohtkäitlust käsitlevas määruses. Rapla Vallavalitsuse vastuskirjas 31.10.2023 kinnitasite, et uue määruse koostamine on juba töös ning loodate, et vallavolikogu kehtestab selle 2024. aasta esimesel poole. Paraku ei ole uut määrust Rapla Vallavolikogu ikka veel kehtestanud.

19) Mis ajaks täidate õiguskantsleri ettepaneku?

Kohaliku omavalitsuse üksus korraldab oma territooriumil puhta joogivee kättesaadavuse (veeseaduse § 88 lg 1). Kliimaministeerium on kohaliku omavalitsuse vastavat kohustust selgitanud lähemalt (lisatud). Sellest nähtub, et Rapla valla pakutud lahendus ei vasta kättesaadavuse kriteeriumitele, sest pakutud veevõtukohad jäävad külast liialt kaugemale. Kohalikul omavalitsusel on kaalumisruum ja see tähendab, et kui kõige optimaalsem lahendus VeeS § 88 lõikes 1 sätestatud kohustuse täitmiseks on puhta joogiveeta inimestele veekulude hüvitamine, siis seda saab ja tulebki teha.

Võimalusel palun vastake hiljemalt 14.06.2024.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Evelin Lopman
ettevõtluskeskkonna osakonna juhataja-õiguskantsleri nõunik
õiguskantsleri volitusel

Lisa: Kliimaministeeriumi 05.02.2024 kiri nr 1-17/24/430-2

Evelin Lopman 693 8431
Evelin.Lopman@oiguskantsler.ee